

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΕΝΟΣ ΠΑΠΑ

ΤΟ κοντόβραδο, ἔβγαίνα καμμιά φορά κι' ἑκαθόμουν στὸ πεζούλι ἔξω τῆς αὐλόπορτας, γιὰ νὰ μὲ φυσάη τὸ δροσερὸ ἀγέρι. Τὴν ὥρα ἐκείνη ἤρχετο καὶ ὁ Μῆτρος ὁ γείτονάς μου, ἕνας κούτσαβος πρώτης τάξεως, μὰ πολὺ ἀνοικτόκαρδος ἄνθρωπος, μοῦ κρατοῦσε συντροφιά καὶ μοῦ ἐδρόσιζε καὶ αὐτὸς τὸ πνεῦμά μου τὸ κουρασμένο μὲ χίλιων εἰδῶν ἱστορίες καὶ ἀνέκδοτα ποῦ μοῦ ἔλεγε.

— Βλέπεις ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν παπᾶ; μοῦ λέγει ἕνα δειλινό. Ἄ! τὸν καυμένο! Νὰ καταντήσῃ παπᾶς! Δὲν ξέρεις πῶς τὸν πονᾶει ἡ ψυχὴ μου!...

— Μὰ γιατί; τὸν ἐρωτῶ. Εἶχε πρῶτα κανένα ἄλλο καλλίτερο ἐπάγγελμα;

— Καλλίτερο λέει; Ἐκατὸ φορές. Τοῦλάχιστον δὲν ἦταν παπᾶς, βρὲ ἀδελφέ.

— Δηλαδή; . . . .

— Δηλαδή, νὰ σοῦ πῶ. Ὁ πατέρας του ὁ μακαρίτης ἦταν χοιροβοσκός. Στὴν ἀρχή, σὰν ἦταν μικρός,

ἔβουσκε κι' αὐτὸς γουρούνια καὶ γίδες. Καὶ πήγαινε καλὰ, γιὰτὶ κάποτε — κάποτε σοῦφρωνε κι' ἀπὸ καμμιά κόττα, κανένα κατσίκι, κανένα πρόβατο, κ' ἐπορευόταν τὸ ἄμοιρο τ' ἀρ-

φανό. Μὴ σοῦ φαίνεται παράξενο. Ἐδῶ, κατάλαβες, στήν ἐπαρχία εἶνε συνειθισμένα αὐτά τὰ πράγματα. Σᾶν νὰ λέμε νόμος τοῦ κράτους. Ἡ συνήθεια, βλέπεις, φασκελώνει τὸ νόμο. Ἐπειτα καὶ τὸ Εὐαγγέλιο τὸ διατάζει: «ὁ ἔχων δύο χιτῶνες . . . » πῶς διάσλο τὸ λέει, δὲν τὸ θυμᾶμαι καλά . . .

— . . . δίδει τὸν ἕνα », συνεπλήρωσα ἐγώ.

— ὦ Α! ἴγυιά σου! Κ' εἶνε καὶ σωστό, ἀδερφέ! Νᾶχης τοῦ λόγου σου, λέει, πενήντα-ἐκατὸ ζωντανά, κ' ἐγὼ νὰ μὴν ἔχω οὔτε γιδοτό-

μαρο ποῦ λένε, εἶνε δίκηρο; Ἀλλά, παιδί, κατάλαβες, ἀθῶο καὶ ἄπραγο ἀκόμα, δὲν τὰ κατὰ φερνε καλά καὶ τὸν πιάσανε. Ἦταν νὰ περάσει ἀπὸ τὸ κακουργοδικεῖο γιὰ ζωοκλοπή. Γιὰ φαντάσου, τί νόμοι ἄτιμοι! Γιὰ δύο πα-

ληκοκατασίκες νὰ βάλῃς τὸ κεφάλι σου, λέει, ἀμανάτι στὴ φυλακή. Καὶ ἔπειτα, σοῦ λένε, εἶσαι ἐλεύθερος πολίτης. Μωρὲ νὰ τὴν βράσω ἐγὼ τέτοια ἐλευθερία!

— Λοιπόν; τὸν ἠρώτησα; λέγε, μ' ἀρέσει ἀπόψε ἡ ἱστορία αὐτή.

— Κατὰ καλή του τύχη ἦταν τότε παραμονές ἐκλογῶν καὶ ὁ βουλευτὴς μας — καλὸς ἄνθρωπος, Θεὸς σ' ἠρωρέσει τὰ κόκαλά του! — τὰ καταφέρνει καὶ τὸν γλυτώνει μὲ βούλευμα ἀθῶωτικό. Ἐννοεῖς ὅμως, κ' ὁ φουκαρᾶς «ὁ Κώστας» — ἔτσι τὸν ἔλεγαν — κατὶ γουρούνια ποῦ τοῦμεναν, τᾶχε στείλει δεξιᾶ κ' ἀριστερᾶ πεσκέσι, στὸν ἀστυνόμο, στὸ δήμαρχο, στὸ βουλευτή, σ' ὅλους ποῦ εἶχαν ἐνεργήσει. Μὰ τὸ παιδί βγήκε πλιὰ ἀπ' τὴ σειρά του. Γιὰ νὰ μὴ ψοφήσῃ τῆς πείνας, ἔγινε κανδηλανάπτης γιὰ κάμποσο καιρὸ στὸν Ἀϊ-Γεώργη. Βοηθοῦσε τὸν παπᾶ τῆς ἐνορίας καὶ καμμιά φορὰ ἄναβε καὶ τὸ λῆάνι τῆς παπαδιάς. Μὰ ὅστερα ἔφυγε ἀπὸ 'κεῖ. Τώρα, ἔφυγε

τάχα μονάχος του ; τὸν ἔδιωξαν ; δὲν ξέρω καλά. Μοῦ φαίνεται ὅμως πῶς κάτι μπερδεψοδουλειὲς μὲ τὴν παπαδῖα ἦταν στὴ μέση... Ἄς ἦνε. — Τὸ λοιπὸν ποῦ λές, ἀφεντικό, ὁ Κώστας ἀπὸ ἐκκλησιάρχης νὰ σου τον καὶ γίνεται μπαλωματῆς ! Μὰ αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα ἐδῶ στὸν τόπο μας δὲν ἔχει μέλλον. Μπαλω- νεις, ἀδελφέ, τὰ παπούτσια ὀλονοῦ τοῦ κόσμου καὶ ἡ ἀφεντεία σου περπατᾷς μὲ ξεσχισμένα. Εἶνε ἡ ἀλήθεια ὅμως πῶς τὸ 'τσουζε καὶ καμμιά φορά γιὰ νὰ πᾶν τὰ σικλέτια κάτω. Μὰ τὸ ἀναθεματισμένο τὸ κρασί τὸν χτυποῦσε, φαίνεται, στὸ κεφάλι κ' ἔτσι τὸ πρωί, ποῦ πάγαινε νὰ 'μπαλώσῃ, τοῦ 'φευ- γαν ἢ βελονιές. Τὰ φασκέλωσε λοιπὸν κί' αὐτὸς καὶ πιάνει ἄλλη δουλειά. Ἦταν ὅμως δυνατὸ μυαλὸ ὁ Κώστας' ὅ,τι δου-

λειὰ νὰ τοῦ 'πῆς τὴν καταχειρί- ζουνταν ἄνοιξι τὸ λοιπὸν, ποῦ λές, ἓνα μικρὸ χα- σάπικο. Ἀλλά, ἔ- κανε τὸ λάθος καὶ τ' ἄνοιξε σαρακο- σιάτικο, καὶ ποιὸς νὰ πάῃ νὰ ψωνίσῃ χρέας ! Ἄ α α ! ὅλα κί' ὅλα ! Ἐδῶ στὴν ἐπαρχία, ὅλα 'μ.πορεῖ νὰ τὰ μουρνταρεύῃ κα- νένας. Μὰ τὴν

σαρακοστή δὲν τὴν χαλάει ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ !

— Πολὺ σωστά.

— Σωστά καὶ πρόσβαρα, βέβηα. Ἔτσι ποῦ λές. Ἄτυχος ὁ καυμένος ὁ Κώστας. Ὅ,τι δουλειὰ ἔπιανε, τοῦ στράβωνε πολυτεχνίτης κ' ἐρημοσπίτης, ποῦ λένε. Κρίμα 'ς τὸ μυαλὸ καὶ 'ς τὴν κατατσωσύνη του ! Ὅστερα σὲ λίγο τοῦρθε ἡ ἰδέα νὰ δοκιμάσῃ καὶ τὴν μπαρπερική. Βλέπεις, αὐτὴ ἡ δουλειὰ δὲν χρειάζεται καὶ πολλὰ καπιτάλια. Ἐνα δυὸ ξουράφια, ἓνα λε- γένη, λίγο σαποῦνη, κανένα ψαλλίδι, δυὸ-τρεῖς μπόλιες, καὶ

πάει λέοντας. Καί νά ἰδῆς, ἀφεντικό, τί καλά ποῦ τὰ πά-
γαινε. Μά ὁ διάβολος νά τὰ φέρῃ ἀνάποδα μιὰ φορά, νά ἦνε
ἔτσι σάν ξεχασμένος, σάν πιομένος, κ' ἐκεῖ ποῦ ξούριζε ἕνα
φίλο του, παρατρέχει τὸ ξουράφι καὶ τοῦ καταβιάζει ὅλο τὸ
σαγόνι!... Κι' ἀρχίζουν ἄλλοι μεπλάδες πάλι. Τὸν τρέχουν
οἱ σταυρωτῆδες στὴν εἰσαγγελία, τὸν καθίζουν στὸ σκαμνὶ καὶ
σοῦ τὸν καταδικάζουν, μωρὲ μάτια μου, γιὰ τραῦμα ἔξη μῆνες
φυλακῆ. Βρὲ ἀμάν' ἐγώ, σοῦ λέει, δὲν τῶκαμα ἐξεπιταυτοῦ,
ἤγουν μὲ δολιότη! Λάθος ἦτανε. Ἀλλὰ ποιὸς νά σ' ἀκούσῃ!
Ἐπειτα φαίνεται πῶς στὴ δίκη ἦταν καὶ κάποιος ψευδομάρ-
τυρας καὶ κατάθεσε πῶς τάχατες ὁ Κώστας ὄχι ἄθελα, ἀλλ'
ἀπὸ ἔχθηρητα τοῦ πήρε τὸ πηγούνι μὲ τὸ ξουράφι, γιατί ἀπὸ
βραδύς ἐκεῖ ποῦ πίνανε, εἶχαν λογοφέρει. Μά δὲν βαρεῖσαι!
Ψευτιές' τοῦ ξεγλύστρισε, ἀδελφέ, τὸ ξουράφι' αὐτὸ ἦταν.
Ἐκεῖνὴ τὸ λοιπὸν τὴν ἐποχὴ τὸν εἶχα γνωρίσει κ' ἐγὼ μέσα
στὴ φυλακῆ καὶ μουλεγε ὁ
φουκαρᾶς τὰ βάσανά του....

— Μά, πῶς βρέθηκες
ἐκεῖ;

— Ἄ! μικροδουλειές.
Μὲ εἶχαν στείλει μέσα δύο
χρόνια γιὰ ἕνα ἄτιμο τραῦ-
μα σὲ βρασμὸ ψυχῆς. Ἦταν
ἐκλογές, καὶ λογοφέραμε
μ' ἕνα πεζεβέγκη ἀπ' τὸ ἄλλο
κόμμα, κ' ὀργὴ τοῦ θεοῦ νά-
χω ἐπάνω μου μιὰ παληο-
κάμα, κ' ἐκεῖ ποῦ μ' ἄγγιξε
στὸ φιλότιμο, τοῦ πήγω, ποῦ
λὲς, ἀφεντικό, μιὰ... Ἄς

εἶνε. Γνωρισθήκαμε, λοιπὸν, στὴ φυλακῆ μὲ τὸν ἄμοιρο τὸν Κώ-
στα. Νά σοῦ πῶ τὸν συμπάθησα. Μέσα στὴ φυλακῆ ἔτυχε νά'νε
κι' ἕνας δάσκαλος ποῦχε καταδικασθῆ γιὰ ἀπόπειρα φόνου τῆς
πεθερᾶς του. Ὁ Κώστας, ἔξυπνος ποῦ λὲς καὶ φιλότιμο παιδί,
τὸν πέρνει ἀπὸ κοντὰ τὸ καλὸ σου τὸ δάσκαλο καὶ τὸν καταφέρ-
νει νά τοῦ μάθῃ νά συλλαβίζῃ καὶ νά βάζῃ καὶ τὴν ὑπογραφή
του. Ὅταν ἐζύγωνε νά βγῆ ἀπ' τὴ φυλακῆ: «Βρὲ Κώστα, τοῦ

λέω, τώρα ποῦ ἔδωσε ὁ θεὸς κ' ἔμαθες δυὸ-τρία κολληβο-
γράμματα, δὲν πᾶς κάτω στή χώρα νὰ γίνης δικαστικός κλη-
τῆρας; Τί θαρρεῖς; Σιγά-
σιγά μπορεῖ μιά μέρα νὰ
γίνης καὶ εἰρηνοδίκης καὶ
οἰκονομικὸς ἔφορας.» Μ'
ἄκουσε ἀλήθεια, κλ' ὅταν
τὸν ἔσμιξα ἔξω, τὸν εἶδα
ντυμένο φράγκικα, μὲ κάτι
χαρτιά στή μασχάλη. —
«Γιὰ ποῦ, βρὲ Κώστα,
τοῦ λέω; — «Μὴ τὰ ῥω-
τᾶς, μοῦ κραίνει πᾶω ἐστὸ
βουλευτὴ μας τὸ ἀποφά-
σισα· ἂν δὲν με κάνη δι-
καστικὸ κλητῆρα, θὰ τοῦ
ἴπῳ νὰ μὲ διορίση τελω-
νοφύλακα.»

Ἀπὸ τότε πέρασαν χρό-
νια πολλὰ ποῦ δὲν τὸν ματάειδα. Εἶχα μάθει πῶς ἔφυγε μ' ἕνα
καράβι γιὰ τὸ Ἐξωτερικόν, καὶ γύριζε Ἀλεξάνδρα, Σμύρνη,
Πόλι, Βλαχιά, καὶ ποῦ δὲν πῆγε. Μὰ
ὁ ἄτυχος πάντα ἄτυχος εἶνε· παντοῦ ἡ
τύχη τὸν κατὰτρεχε· τελευταῖα μάλι-
στα στή Σμύρνη τὸν ἔμπλεξαν καὶ κάτι
παραχαράκτες ἄτιμοι, ποῦ ὀλίγο ἔλει-
ψε νὰ τὸν πάρουν στὸ λαιμό τους καὶ νὰ
ξαναμπῆ φυλακὴ γιὰ κάτι λίρες κάλ-
πικες ποῦ βρέθηκαν, διαβόλου συνεργεία,
στὰ χέρια του. Μὰ ἔδωσε ὁ Σα-
τανᾶς κ' ἔφυγε ἡσυχος ἀπὸ κεῖ καὶ
ἦρθε πάλι στή πατρίδα. Εἶχε καὶ κάτι
παραδάκια μαζί του. Ἦταν ὅμως βα-
ριστισμένος πιά καὶ ἤθελε ἡσυχία· τοῦ
καπνίζει λοιπὸν τὸ δαιμόνιο νὰ γίνη
παπᾶς. Τὸ ξεκινᾷ στήν Ἀθήνα· βρί-
σκει τὸ βουλευτὴ μας· ἀνασκουμπόγονται κ' οἱ δύο· ἐκεῖνος μὲ

τὰ μέσα, ὁ Κώστας μὲ τὰ λιανά του, ἀπὸ 'δῶ τῶχουν, ἀπὸ 'κεῖ τῶχουν. τοῦ φοροῦν τὸ ράσο· ἀλλὰ ὡς νὰ τὰ καταφέρῃ, ἴδρωσε κ' ἐπάγωσε ὁ δυστυχησμένος. Γιατί, λέει, κάποιος Συνοδικὸς τὸν ἔβαλε νὰ γράψῃ τὴν : «Σωφοῖα ὠρθύ» κ' αὐτὸς τὴν ἔγραψε τόσο στραβά, ποῦ ὄχι Σοφία, μὰ μηδὲ Μαριώ δὲν ἦτανε...

Ἐγώ, ἕως τὰ προχθὲς δὲν ἤξερα τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά. Μὰ πρὸ κάμποσες μέρες τὸν ἔξανοίγω ἔτσι μὲ τὰ γένεια ποῦ ἄφησε, μὲ τὸ καλυμαύχι, μὲ τὸ ράσο, καὶ μούρθε νὰ λυθῶ στὰ γέλοια. Μὰ ἔπειτα πάλι τὸν ψυχοπόνεσα καὶ τοῦ λέω :

- «Μπρὲ καὶ παπᾶς ἔγινες, Κώστα ;
- «Ἐτσι τᾶφερες ἢ κατάρα» ! μοῦ ἀποκρίθηκε. «Ἄχ ! τὸν κατακαυμένο !»

* *

Καὶ ἀναστέναξε ὁ πονετικὸς Μῆτρος διὰ τὸν παλαιὸν τῆς φυλακῆς γνώριμον.

— Αἶ, μὰ πιστεύω νὰ βγαίνῃ τώρα τὸ ψωμί του μὲ τὴν παπαδική, τοῦ παρετήρησα.

— Δὲ βαρεῖσαι, ἀφεντικὸ, μοῦ ἀπαντᾷ ὅπως κατάντησε τώρα-τώρα κ' αὐτὴ ἡ τέχνη, μούντζως' τὴν !...

ΣΑΤΑΝΑΣ

Φιλοφρόνησις

— «Ἄχ, φίλε μου. πῶς τρόμαξα χθὲς τὴν νύκτα ! Μοῦ φάνηκε πῶς εἶδα τὸν Διάβολο ! . . .

— Τὸν Διάβολο ; . . πῶς τὸν εἶδες ;

— Νά, ὑπὸ μορφὴν γαιδάρου . . .

— Δὲν βαρεῖσαι ! Θὰ εἶδες τὴ σκιά σου καὶ τρόμαξες ἄδικα.